

Az Eucharisztia hős védelmezője

Szent Tarzíciusz (+257)

„*A Krisztus szentségeit hordozó Szent Tarzíciusz, amikor el akarták venni a szentséget, hogy meggyalázzák, inkább életét adta, mintsem a mennyei Testet*

az acsarkodó kutyáknak adja” – ezt a feliratot vésette a IV. században Szent Damazusz pápa az Oltáriszentség vértanújaként tisztelt római mártír sírjára, akinek földi maradványai akkor a Szent Kallixtusz katakombában nyugodtak. Az eredeti latin szöveg négy hexametera az egyetlen írásos, történelmi forrás, amely a napjainkban is nagy tisztelettel övezett ifjúról ránk maradt.

De ki is volt ez az ismeretlen szent, akinek ragyogó példája századok múltán sem veszítette el időszerűségét? Fiatal fiú, sőt szinte még gyermek, ahogy néhány életrajzában olvassuk, vagy felnőtt férfi? Halálának dátumát a legtöbb forrás Kr.u. 257-re teszi, születéséről azonban semmilyen adat nem maradt ránk, ahogy életéről sem. Annyit tudunk mindössze, hogy a keresztényüldözések korában, legnagyobb valószínűség szerint Valerianus császár uralkodása idején élt Rómában. Életét a korai keresztény vértanúk többségéhez hasonlóan legendák övezik. Ezek alapján próbálták századokon át megrajzolni alakját. Ezzel magyarázhatók a róla szóló írásokban felfedezhető eltérések is.

A Tarzíciusz név egyes vélemények szerint arra utal, hogy Szent Pál apostolhoz hasonlóan Tarsusból származott. Némely forrás akolitusnak, illetve diakónusnak nevezi, eszerint halálakor már fiatal férfi lehetett. Életrajzaiban és az őt ábrázoló képeken azonban gyakran fiatal fiúként jelenik meg. A bátor fiú a hagyomány szerint a börtönökbe vitte az Oltáriszentséget, amikor Róma egyik terén szórakozó pogány fiatalokkal találkozott. A fiúk őt is hívták, hogy csatlakozzon hozzájuk. Tarzíciusz elutasító válaszára sem tágitottak, előbb próbálták meggyőzni, majd gúnyolni és ütlegetni kezdték. Tarzíciusz nem védekezett, csak az Eucharisziát szorította magához, amit köntöse alatt egy bőrcsákóban őrzött. Erre támadói is felfigyeltek, és kényszeríteni próbál-

ták, hogy adja oda féltett kincsét. Tarzíciusz azonban hőiesen ellenállt. Végül egy keresztény katona sietett segítségére. A pogány fiatalok csapatát szétkergette, a súlyosan megsebesült Tarzíciuszt pedig egy keresztény házába vitte. A fiú a gondos ápolás ellenére belehalt sérüléseibe, az Úr Testét azonban sikerült megvédenie. Egy másik forrás szerint a rátámadó fiatalok feszítették szét a haldokló mártír összeszorított kezeit, ám nem találtak semmit, mivel az Oltáriszentség Tarzíciusz szívébe vésődött. Mindkét forrás megegyezik ab-

ban, hogy Tarzíciusz, amikor rátámadtak, élete árán is megvédte Krisztus Szent Testét a meggyalázástól. Erre utal Damaziusz pápa sírfelirata is. Ezért az Oltáriszentség vértanújaként tisztelik.

Halála után a vértanú testét a keresztények a Szent Kallixtusz katakombában temették el és nagy tisztelettel övezték. 767-ben I. Pál pápa rendelkezésére holttestét átvitték a Szent Szilveszter templomba. 1939-ben Rómában templomot is építettek Tarzíciusz tiszteletére. Képével több templomban is találkozhatunk, általában az Oltáriszentséggel vagy pálmaággal ábrázolják. Az ismert francia szobrász, Alexandre Falguiere a vértanúság pillanatában örököltette

meg alakját. Tarzíciusz egyik legnagyobb tisztelője az angol Nicholas Wiseman bíboros, westminsteri érsek volt, aki Fabiola című könyvében elevenítette fel a római vértanú alakját. Az ókeresztény témájú, világszerte ismert regény hatására a XIX. századtól Tarzíciusz kultusza tovább erősödött. Különösen nagy tisztelet övezi a mediterrán országokban, Olaszországban és Spanyolországban. Ezekben az országokban a fiatalok és a gyermekek egyik fő pártfogójának és védelmezőjének tartják. Világszerte, így hazánkban is mindenekelőtt a ministránsok és különböző ifjúsági szervezetek védőszenként ismerik.

Tarzíciusz kultusza arra utal, hogy áldozata volt az, ami századokon át megérintette a katolikus híveket. Az Eucharisztia hősie védelmezőjeként olyan tanítást hagyott az utókorra, amely nem veszítette el aktualitását. Sőt, az Eucharisztia és tisztelete körül felmerült viták között új jelentőséget nyert. Alakja fontos üzenetet hordoz a mai kor számára is. Épp halálának körülményei miatt. Története a számos eltérő változat, a bizonytalanság és a legendás elemek ellenére egyértelműen bizonyítja, hogy az első keresztények hitték, hogy Jézus valóságosan jelen van a szent színek alatt. Az Eucharisztia kiemelkedő szerepet töltött be a hívő közösségek életében és fontosnak tartották, hogy a szentáldozásban azok is részesülhessenek, akik valamilyen okból, például betegség miatt nem vehettek részt a szent áldozat bemutatásában. Az üldözések idején különösen a letartóztatott keresztényekhez igyekeztek eljuttatni Krisztus Testét. A valóságos jelenlétbe vetett hitüket és az Eucharisztia iránti tiszteletet mutatja az is, hogy Tarzíciusz kész volt életét áldozni azért, hogy a szentséget megvédje. Az ókeresztény közösségek sok más mellett ezzel is példát mutatnak napjainkban, amikor Krisztus valóságos jelenlétét az Oltáriszentségben számos keresztény közösség vitatja, és az Eucharisztia iránti tisztelet még a katolikus hívek körében is lanyhul.

Koncz Éva

Ferenc pápa szól hozzánk

„Megesett rajtuk a szíve”

Augusztus első vasárnapi Úrangyala imádsága alkalmából Ferenc pápa arra buzdította a híveket, hogy kövessék Isten logikáját, ami azt jelenti, hogy nem fordítjuk el tekintetünket mások szenvedéséről, hanem tevékeny szeretettel viseljük gondját felebarátainknak.

A vasárnapi evangéliumi szakasz a kenyérszaporítás csodáját beszéli el (vö. Mt 14,13–21) – kezdte beszédét a pápa, felidézve, hogy a jelenet egy elhagyott helyen zajlik, ahová Jézus visszavonult tanítványaival. De az emberek utána mennek, hogy meghallgassák és gyógyulást nyerjenek, mivel Jézus szavai és gesztusai gyógyítanak és reményt adnak. Amikor bees-teledik, a tömeg még nem távozott el és a tanítványok, akik gyakorlati emberek, arra kéri Jézust, bocsássa el őket, hogy ennivalót vehessenek maguknak. De Jézus így válaszol: „Ti adjatok nekik enni”. Képzeliük el, hogy milyen arcot vágtak erre a tanítványok! – jegyezte meg Ferenc pápa.

Ezután két, egymástól eltérő magatartásra hívta fel a hívek figyelmét. Jézus jól tudja, hogy mit készül tenni, de meg akarja változtatni a tanítványok hozzáállását: ne mondják azt, hogy „bocsásd el őket, oldják meg maguk, keressenek maguknak ők ennivalót”, hanem „mit nyújt a Gondviselés, amit megoszthatunk?”. Két, egymástól eltérő magatartás – magyarázta Ferenc pápa. Jézus a második magatartáshoz akarja elvezetni tanítványait. Az első javaslat egy gyakorlati hozzáállás, de nem egy nagylelkű ember javaslata: „bocsásd el őket, keressenek maguknak ennivalót, intézzék el”. Jézus másképpen gondolkodik. Jézus, tegnapi és mai barátait Isten logikájára nevelni akarja ezzel az eseménnyel. És milyen itt Isten logikája? – tette fel a kérdést a pápa. A másokkal való törődés logikája. Annak a logikája, hogy ne „mossuk kezeinket”, hogy ne fordítsuk félre tekintetünket. A másokkal való törődés logikája. Az „oldják meg” – nem része a keresztény szókincsnek.

Alig hogy az egyik a tizenkét tanítvány közül, valósan azt mondja: „Csak öt kenyérünk és két halunk van”, Jézus ezt válaszolja: „Hozzátok ide”. Kezébe veszi az ételt, föltekint az égre, áldást mond, majd megtöri a kenyeret és tanítványainak adja, hogy osszák szét az adagokat. És azok a kenyerek és halak nem fogynak el, bőven elegendők ezek számára. Ezzel a gesztusával Jézus kinyilvánítja hatalmát, de nem látványos módon, hanem a jótékony szeretet jeleként, mint az Atya Isten nagylelkűsége fáradt és szükségét szenvedő gyermekei iránt. Jézus belemerül népe életébe, megérti fáradtságát, megérti korlátait, de nem hagyja, hogy bárki is elveszzen, vagy elbukjon: táplál Szavával és bőséges élelmet ad a megélhetéshez. (...)

Az együttérzés, a gyöngédség, amelyet Jézus mutatott a tömegek irányában, nem érzélgősség, hanem a szeretet konkrét kinyilvánítása, amely gondoskodik az emberek szükségleteiről. Mi arra kaptunk meghívást, hogy Jézus hozzáállásával járuljunk az eucharisztikus lakomához: mindenekelőtt érezzünk részvétet mások szükségletei iránt. Ez a részvét ismétlődik az evangéliumban, amikor Jézus találkozik egy beteggel vagy táplálék nélküli emberekkel: „Megesett rajtuk a szíve”. A részvét nem pusztán materiális érzelem; a valódi együttérzés az, hogy magunkra vesszük mások fájdalmait – magyarázta a pápa. (...)

(Vatikáni Rádió)

PAPI ARCÉLEK

Új utak és módszerek keresője

Varga Péter atya hívő családban, munkás szülők ötödik gyermekeként született 1971. január 12-én Vácott. Penc községben nőtt fel, az általános iskolát is ott végezte. Családja hitét, vallásosságát és négy testvérét élete nagy ajándékának tekinti. „*Ez fontosabb volt számomra, mint ha gyermekkorunkban jólétben éltünk volna*” – mondta egyszer egy interjúban. A családban csupán egy paprokon volt, apai ágon: Varga Mihály, az *Örökimádás* könyv szerzője. Péter atya édesanyja – ezt közvetlenül fia pappá szentelése előtt árulta el – mindig azért imádkozott, hogy legkisebb gyermeke pap legyen, de erről neki addig egy szót sem szolt.

Péter atya hetedik osztályos volt, amikor megismerkedett plébánosuk unokaöccsével, Barsi Balázs ferences szerzetessel, aki megkérdezte tőle, nem akarna-e egyházi iskolában továbbtanulni. Akart – és Barsi Balázs a „szárnyai alá” vette őt, így lett Péter atya az esztergomi Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium tanulója. „*Ő az, aki – Várszegi Asztrik mellett – sokat adott nekem. Isten felé terelt. Rajtuk kívül még sok olyan pappal megismerkedhettem, akik nagy hatással voltak rám, például a káplán atyák általános iskolás éveim alatt*” – magyarázza Péter atya. Noha a szerzetesek nagy hatással voltak rá, s az általuk fenntartott középiskolában érettségizett 1989-ben, hivatást a szerzetesi életre nem igazán érzett. „*Persze, megfordult a fejemben, hogy szerzetes leszek, de nem volt vonzó számomra a zárt kolostori élet. Egyszerűen nem tudtam magam elképzelni egy*

kolostorban. Emberek között szerettem volna élni és Isten felé vezetni őket” – emlékszik vissza azokra az időkre Péter atya.

Budapesten készült a jövőre, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán. Az ötödik év – 1994 – végén megszerezte a bakalaureátusi fokozatot. „*Főpásztorom, Keszthelyi Ferenc váci megvénspüspök szívesen felszentelt volna korában is, én viszont nem éreztem úgy, hogy készen állnék a szentelésre idő előtt. Ő azt akarta, hogy a szentelés után továbbképezzem magam külföldön. Tudtam, hogy nem akarok elvont tudományos kérdésekkel foglalkozni, ezért a diakónusszentelés után, 1994–1995-ben köztes megoldásként egy évet Bécsben, a Pázmáneumban töltöttem; nyelvtanulás mellett a Bécsi Egyetemen Újszövetséget tanultam és egy kicsit a keleti vallásokról is. Egyelőre én vagyok az utolsó »pázmánita«, de két reverendát én már nem csináltattam*” – meséli azokról az időkről.

1995-ben Vácott szentelték pappá. Első szolgálati helye segédlelkészként a nagykáta plébánia volt; káplánként két évet töltött ott. Plébánosként először, 1997–2003 között a Nógrád megyei, salgótarjáni járásbeli Etesen szolgált. Három plébániát látott el, ami hat falut jelentett. Püspöke innen 2003-ban

Érsekudvartre helyezte, amelyhez még három falu tartozott: Borsosberény, Horpács és Pusztaberki. Közben tagja volt az Egyházmegyei Papi Szenátusnak és főreferensként a Váci Egyházmegyei Hitoktatók Bizottságában, valamint a Karitatív Bizottságban is tevékenykedett.

2005-ben útja ismét az osztrák fővárosba vezetett: elölthetett a bécsi egyházmegyében egy szabbatvet, amit lelkipásztorkodás mellett továbbtanulással is kiegészített a Bécsi Egyetemen.

Ezt lelkiekben gazdag kilenc év követte Vecsésen, Péter atya ugyanis 2006-ban oda került. A katolikus hívek lelki megújítására, az egyház-

Varga Péter
plébános, Zürich

község és Vecsés város kis közösségeinek építésére, a szegények, rászoruló, egyedülállók segítségére, az ifjúsági misszió erősítésére törekedett. „*Az ottani munkatársak, közösségek, hívek nagy része kész volt egy kis Isten országa építésére*” – tekint vissza Péter atya. Lelkipásztorságára jellemző volt a régi hagyományok megtartása mellett az új utak és módszerek keresése. „*Volt két lelkipásztori kisegítőm, akikről kiderült, hogy családalapításaik előtt foglalkoztatta őket a papi hivatás gondolata is. Később mindkettőjüket, püspöki engedéllyel, meghívásuk után, magam avathattam fel (akkor még kevés ilyen segítő volt az egyházmegyében), és hála a Gondviselésnek, évekkal később mindketten diakónussá szentelődtek és mindketten családok diakónusként plébániavezetői feladatot kaptak. Szerintem ez az Egyház jövője: ha egyre több kisegítő veszi át a lelkipásztori munka egyes részterületeit*” – véli Péter atya.

Vecsési éveit alatt ismerkedett meg egy svédországi kezdeményezéssel a Németországban is felkarolt elmélkedő imafüzérrel, amelynek magyar nyelvtérületen ő lett az apostola. „*Sokat segített a lelki életemben, és remélem, hogy még sokaknak fog segíteni. Ez a Krisztusfüzér*” – mondja Péter atya, aki *Krisztusfüzér*,

Élet gyöngyei címmel könyvet is összeállított az új lelkiségről.

Péter atya papi élete a továbbiakban is szép fejezetekkel folytatódott. Két évre átvette az augsburgi magyar misszió vezetését, majd a zürichi egyházközségben volt rá szükség. „*Missziókhöz további katolikus közösségek tartoznak: Zürich kantonon belül Winterthur és Uster, Thurgau kantonon belül Frauenfeld, valamint Schaffhausen kantonban a városban is rendszeresen tartunk még magyar szentmiséket*” – ismereti jelenlegi tevékenységi területét, s hozzáteszi: külön áldásnak tartja, hogy lehetősége van egy svájci plébánián is szolgálni, ahol egy – elmondása szerint – nagyszerű team-munkában vehet részt és gazdagítja látókörét. Ennek a szolgálatnak a teljesítése egyébként feltétel ahhoz, hogy a svájci egyház fenntartsa a magyar missziót.

Ezüstmisés áldásban Péter atya 2020. augusztus 23-án részesíti majd híveit, a Zürichi Szent István Magyar Misszió védőszenájének ünnepén, a Szent István-búcsún. „*Zürichben örömmel folytatom lelkipásztori életem*” – olvassuk szavait a misszió honlapján, s ha itt tovább kattintgatunk-böngészgetünk, egy felettébb aktív, nyitott, igazi közösségépítő, jó magyar szívű lelkipásztor személyisége és munkássága bontakozik ki előttünk, aki, miként az eddigi szolgálati helyein tette, úgy a diaszpórában is egyházi és nemzeti közössége megmaradásának útját keresi és követi. Adjon a Jóisten neki sok erőt ehhez továbbra is!

Varga Gabriella